

ZAKON

O POSREDOVANJU U ZAPOŠLJAVANJU I PRAVIMA ZA VRIJEME NEZAPOSLENOSTI

- ("Sl. glasnik RS", br. 30/2010 i 102/2012)

I - OSNOVNE ODREDBE

Član 1

Ovim zakonom uređuju se posredovanje u zapošljavanju, nosioci funkcije posredovanja u zapošljavanju, zapošljavanje na javnim radovima, osiguranje za slučaj nezaposlenosti, prava nezaposlenih lica i uslovi za njihovo ostvarivanje, te druga pitanja od značaja za organizovano zapošljavanje u Republici Srpskoj (u daljem tekstu: Republika).

Član 2

(1) Narodna skupština Republike Srpske na prijedlog Vlade Republike Srpske (u daljem tekstu: Vlada) donosi Strategiju zapošljavanja u Republici Srpskoj.

(2) Radi sprovođenja Strategije iz stava 1. ovog člana, Vlada donosi Akcioni plan za zapošljavanje u Republici Srpskoj.

(3) U skladu sa Akcionim planom iz stava 2. ovog člana, Zavod za zapošljavanje Republike Srpske (u daljem tekstu: Zavod) donosi Program za zapošljavanje u Republici Srpskoj.

Član 3

Poslovima posredovanja u zapošljavanju smatraju se:

- a) posredovanje u zapošljavanju,
- b) javno obavještanje o mogućnostima i uslovima zapošljavanja,
- v) savjetovanje o izboru zanimanja (profesionalno usmjeravanje),
- g) stručno osposobljavanje i priprema za zapošljavanje,
- d) sprovođenje programa i mjera aktivne politike zapošljavanja i

đ) obavljanje organizacionih, stručnih, administrativnih i drugih poslova u vezi sa ostvarivanjem prava nezaposlenih lica na novčane naknade, stručno osposobljavanje, zdravstvenu zaštitu i druga prava, u skladu sa ovim zakonom.

Član 4

(1) Nezaposlenim licem, u smislu ovog zakona, smatra se lice prijavljeno na evidenciju Zavoda, starosti od 15 do 65 godina, sposobno ili ograničeno sposobno za rad koje nije u radnom odnosu ili koje nije na drugi način ostvarilo pravo na rad.

(2) Nezaposlenim licem iz stava 1. ovog člana smatra se lice koje aktivno traži posao i koje je raspoloživo za rad.

(3) Lice aktivno traži zaposlenje:

a) ako se jednom u 60 dana javlja nadležnoj službi Zavoda, radi informisanja o mogućnostima i uslovima zaposlenja i posredovanja u zapošljavanju,

b) ako ne odbije ponuđeno odgovarajuće zaposlenje i odgovarajuće dodatno obrazovanje i obuku, u skladu sa ovim zakonom,

v) ako se javlja na prijavljenu potrebu za slobodnim radnim mjestima i

g) ako traži zaposlenje posredstvom Zavoda i neposredno se obraća poslodavcu radi zaposlenja.

(4) Zavod vodi evidenciju i o licima koja aktivno ne traže zaposlenje, koja su se prijavila na evidenciju radi ostvarivanja drugih prava.

(5) Učenici, redovni studenti, penzionisana lica, nosioci komercijalnog poljoprivrednog gazdinstva, u skladu sa Zakonom o poljoprivredi ("Službeni glasnik Republike Srpske", br. 70/06, 20/07, 86/07 i 71/09) i lica kojima prava iz radnog odnosa miruju, ne smatraju se nezaposlenim licima u smislu ovog zakona.

Član 5

(1) U primjeni ovog zakona, drugih propisa i akata Zavoda i drugih organizacija koje obavljaju određene poslove zapošljavanja, nijedno lice ne može biti diskriminisano zbog: rase, boje kože, pola, jezika, religije, političkog ili drugog mišljenja i opredjeljenja, etničke ili socijalne pripadnosti ili porijekla, imovnog stanja, članstva ili nečlanstva u sindikatu, političkoj organizaciji ili udruženju, kao i stanja fizičkog ili mentalnog zdravlja, ako uslovi posla to dozvoljavaju, ili bilo koje druge okolnosti koja nije u skladu sa principom ravnopravnosti građana pred zakonom.

(2) Svi su ravnopravni u procesu zapošljavanja po osnovu pola.

(3) U suprotnosti je sa ovim zakonom svaka diskriminacija zasnovana na polu u procesu zapošljavanja, otvorenog oglasa i postupka popune slobodnih radnih mjesta:

a) diskriminacijom po osnovu pola ne smatraju se norme, kriterijumi ili praksa koje je moguće objektivno opravdati postizanjem zakonitog cilja, proporcionalno preduzetim nužnim i opravdanim mjerama i

b) dozvoljeno je uspostavljanje specijalnih mjera u cilju promovisanja jednakosti i ravnopravnosti polova i eliminacije postojeće neravnopravnosti, odnosno zaštite polova po osnovu biološkog određenja.

II - NOSIOCI FUNKCIJE POSREDOVANJA U ZAPOŠLJAVANJU

Član 6

Javna ovlašćenja, kao i organizacione, stručne i druge poslove u oblasti zapošljavanja u Republici propisane ovim zakonom obavlja Zavod.

Član 7

(1) Zavod je javna ustanova osnovana u skladu sa zakonom.

(2) Osnivač Zavoda je Vlada.

(3) Statutom i pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji Zavoda bliže se uređuju poslovi Zavoda, organizacija rada i druga pitanja od značaja za rad Zavoda.

Član 8

Organi Zavoda su: Upravni odbor i direktor.

Član 9

Upravni odbor Zavoda (u daljem tekstu: Upravni odbor) ima pet članova uključujući i predsjednika, gdje tri člana imenuje osnivač na osnovu postupka javne konkurencije vodeći računa o ravnopravnoj zastupljenosti polova, a po jednog člana imenuju većinski reprezentativni sindikat Republike Srpske i većinska reprezentativna organizacija poslodavaca Republike Srpske.

Trajanje mandata i druga pitanja u vezi sa radom Upravnog odbora bliže se uređuju Statutom Zavoda.

Član 10

Upravni odbor:

- a) donosi Statut Zavoda uz saglasnost Vlade,
- b) odlučuje o poslovanju Zavoda,
- v) razmatra i usvaja izvještaj o poslovanju i godišnji obračun Zavoda,
- g) donosi program rada i finansijski plan Zavoda,
- d) odlučuje o korišćenju sredstava, u skladu sa zakonom i Statutom Zavoda i
- đ) vrši i druge poslove utvrđene aktom o osnivanju i Statutom Zavoda.

Član 11

- (1) Direktor rukovodi radom Zavoda, predstavlja i zastupa Zavod i odgovoran je za zakonitost njegovog rada.
- (2) Direktora Zavoda imenuje i razrješava osnivač na mandat od četiri godine uz prethodno sproveden postupak javne konkurencije.
- (3) Uslovi za direktora utvrđuju se Statutom Zavoda.

Član 12

- (1) Poslovi Zavoda finansiraju se iz doprinosa za osiguranje od nezaposlenosti, koje plaćaju zaposlena lica, kao i iz drugih sredstava koje ostvari Zavod, u skladu sa zakonom.
- (2) Zavod ne može naplaćivati naknadu za usluge koje, u skladu sa ovim zakonom, pruža nezaposlenim i drugim licima, poslodavcima i drugim pravnim i fizičkim licima.

Član 13

- (1) Poslove zapošljavanja koji se odnose na posredovanje u zapošljavanju, savjetovanje za izbor zanimanja i osposobljavanje i pripremu za zapošljavanje, pored Zavoda, obavljaju i pravna lica kao privredna društva i fizička lica kao preduzetnici (u daljem tekstu: Agencija) koji ispunjavaju uslove za obavljanje tih poslova.
- (2) Ministar rada i boračkoinvalidske zaštite (u daljem tekstu: ministar) pravilnikom propisuje uslove za obavljanje poslova posredovanja u zapošljavanju, u smislu stava 1. ovog člana.
- (3) Ministar donosi rješenje o ispunjenosti uslova za obavljanje poslova posredovanja u zapošljavanju.
- (4) Rješenje iz stava 3. ovog člana je konačno i protiv istog se može pokrenuti upravni spor.

(5) Ministarstvo rada i boračkoinvalidske zaštite (u daljem tekstu: Ministarstvo) vodi Registar pravnih i fizičkih lica kojima je izdato rješenje iz stava 4. ovog člana.

Član 14

(1) Agencija se registruje kod nadležnog organa u skladu sa zakonom.

(2) Agencije ne mogu od nezaposlenih lica naplaćivati naknadu za usluge koje im pružaju, osim ako je riječ o uslugama posredovanja radi promjene zaposlenja.

Član 15

(1) Zavod i Agencije saraduju u interesu nezaposlenog lica i poslodavca, radi obavljanja poslova posredovanja u zapošljavanju.

(2) Način i obim saradnje iz stava 1. ovog člana regulišu se sporazumom.

(3) Saradnju u smislu stava 1. ovog člana prati zajednička komisija, koja ima pet članova i koju imenuje ministar od predstavnika Ministarstva, Zavoda, većinskog reprezentativnog sindikata, većinske reprezentativne organizacije poslodavaca i Agencija.

III - POSLOVI POSREDOVANJA U ZAPOŠLJAVANJU

Član 16

(1) Posredovanjem u zapošljavanju, u smislu ovog zakona, smatraju se aktivnosti i mjere koje se sprovode u cilju zapošljavanja nezaposlenih lica.

(2) Posredovanjem, u smislu ovog zakona, smatra se i uspostavljanje neposredne veze između poslodavca i zaposlenog lica koje traži promjenu zaposlenja.

(3) U posredovanju u zapošljavanju Zavod djeluje nepristrasno u odnosu na nezaposlena lica i poslodavce.

(4) Direktor Zavoda donosi uputstvo kojim uređuje postupak posredovanja u zapošljavanju.

Član 17

(1) Zavod prati stanje na tržištu rada, prikuplja podatke od poslodavaca o potrebama za radnicima i obavještava javnost i zainteresovana lica o mogućnostima i uslovima za zasnivanje radnog odnosa sa radnicima određenih stručnih kvalifikacija.

(2) Poslodavac dostavlja Zavodu prijavu o potrebi za radnicima i izvještaj o zaposlenju radnika. Zavod je dužan da najdalje u roku od tri dana od dana dostavljanja prijave potrebu za radnicima oglasi na oglasnoj tabli i internet adresi Zavoda, a ako poslodavac zahtijeva, i u sredstvima javnog informisanja dostupnim građanima u Republici.

(3) Ukoliko poslodavac zaposli lice sa evidencije nezaposlenih bez posredovanja Zavoda, dužan je u roku od sedam dana da Zavodu dostavi izvještaj o zaposlenju radnika.

Član 18

(1) Poslodavac može zahtijevati da mu Zavod, umjesto javnog objavljivanja potrebe za radnicima, neposredno ponudi izbor kandidata za zasnivanje radnog odnosa.

(2) Ako na evidenciji Zavoda postoje i nezaposlena lica i zaposlena lica koja traže promjenu zaposlenja, koja podjednako ispunjavaju uslove za zasnivanje radnog odnosa koje je odredio poslodavac, Zavod će poslodavcu prioriteto predložiti nezaposleno lice.

(3) Poslodavac samostalno odlučuje o izboru kandidata za zasnivanje radnog odnosa, između onih koje je ponudio Zavod ili Agencija i drugih kandidata koji su se neposrednim putem obratili poslodavcu radi zasnivanja radnog od no sa.

Član 19

(1) Nakon saznanja o mogućnostima zapošljavanja jednog ili više radnika, Zavod će neposrednim putem o tome informisati nezaposlena i druga zainteresovana lica o uslovima i mogućnostima zapošljavanja.

(2) Nezaposleno lice dužno je da se i samo angažuje na traženju zaposlenja i da u tome saraduje sa Zavodom, koji će mu pružiti stručnu pomoć i prema potrebi uspostaviti kontakt sa zainteresovanim poslodavcem.

(3) Ministar pravilnikom uređuje aktivnosti Zavoda i nezaposlenog lica u traženju posla.

Član 20

(1) Savjetovanjem o izboru zanimanja (profesionalno usmjeravanje), u smislu ovog zakona, smatraju se individualne i grupne konsultacije stručnih radnika Zavoda sa učenicima u osnovnim i srednjim školama završnih razreda o izboru zanimanja, nezaposlenim licima i licima koja traže promjenu zaposlenja, o uslovima i mogućnostima izbora vrste posla, na osnovu njihovih ličnih želja, opredijeljenosti i radne osposobljenosti.

(2) Grupne konsultacije u smislu stava 1. ovog člana Zavod sprovodi kao organizovanu aktivnost, pri čemu se nezaposlena lica grupišu prema stručnim kvalifikacijama, odnosno zanimanjima.

(3) Prema potrebi, za obavljanje ovih poslova Zavod može angažovati i odgovarajuću stručnu organizaciju ili stručna lica koja ne rade stalno u Zavodu.

Član 21

(1) Pod stručnim osposobljavanjem i pripremom za zapošljavanje, u smislu ovog zakona, podrazumijevaju se mjere kojima se nezaposlenom licu pruža mogućnost da, prema posebnom programu, stekne neophodna znanja za rad na određenim poslovima i za rukovanje sredstvima rada i sredstvima zaštite na radu, kao i prekvalifikacija u onim slučajevima kada se radniku ne može obezbijediti posao u njegovom stručnom zvanju, ali postoji mogućnost da zasnue radni odnos na poslovima onih zanimanja koja se traže na tržištu rada.

(2) Stručno osposobljavanje i pripremu za zapošljavanje organizuje i finansira Zavod samostalno ili u saradnji sa obrazovnim ustanovama, organizacijama za zaštitu na radu, Fondom za penzijsko i invalidsko osiguranje i Fondom za profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje invalida.

(3) Zavod saraduje sa poslodavcima u organizovanju i sprovođenju programa osposobljavanja, prekvalifikacije i dokvalifikacije radnika i njihovog prilagođavanja novim tehnologijama u procesu rada.

Član 22

(1) Zavod može učestvovati u finansiranju programa zapošljavanja koje mu ponude poslodavci, pod uslovom da se tim programima utvrdi obaveza zasnivanja radnog odnosa u trajanju najmanje 12 mjeseci, za određeni broj radnika sa evidencije nezaposlenih lica.

(2) Poslodavac čiju ponudu za učešće u finansiranju programa zapošljavanja prihvati Zavod dužan je da odobrena sredstva upotrijebi isključivo za otvaranje novih radnih mjesta, odnosno za povećanje broja zaposlenih.

(3) Uslovi pod kojima se daju sredstva i bliža namjena tih sredstava uređuju se ugovorom između Zavoda i poslodavca.

Član 23

(1) Zavod može učestvovati u realizaciji programa zapošljavanja koje finansira Republika ili strane države, kao i domaće i međunarodne specijalizovane organizacije

(1a) Agencije mogu učestvovati u realizaciji programa iz stava 1. ovog člana.

(2) Uslovi i način učešća Zavoda i Agencija u realizaciji programa iz stava 1. ovog člana uređuj u se ugovorom sa organom, odnosno organizacijom koja finansira program.

Član 24

(1) Zavod može učestvovati u finansiranju programa prekvalifikacije i dokvalifikacije radnika za čijim je radom prestala potreba, ako se tim radnicima obezbjeđuje zaključivanje ugovora o radu u trajanju najmanje 12 mjeseci.

(2) Učešće Zavoda u finansiranju programa iz stava 1. ovog člana uređuje se ugovorom sa poslodavcem koji će zaposliti radnike nakon izvršene prekvalifikacije ili dokvalifikacije.

Član 25

(1) Zavod, samostalno i u saradnji sa drugim nadležnim organima i organizacijama, istražuje tržište rada i na osnovu toga usmjerava svoje aktivnosti, publikuje informacije o stanju i pojavama od značaja za ostvarivanje politike zapošljavanja i na druge načine obavještava javnost o svojim aktivnostima.

(2) U ostvarivanju svojih zadataka i obavljanju poslova određenih ovim zakonom, Zavod ostvaruje saradnju i razmjenjuje informacije o stanju i pojavama na tržištu rada sa odgovarajućim službama za zapošljavanje u Federaciji Bosne i Hercegovine i Distriktu Brčko, kao i sa službama zapošljavanja zainteresovanih susjednih i drugih zemalja.

(3) Zavod uspostavlja saradnju sa stručnim i naučnim institucijama i drugim organizacijama koje se bave zapošljavanjem u susjednim i drugim zemljama.

Član 26

U cilju dobijanja odgovarajućih statističkih podataka od interesa za Republiku u oblasti zapošljavanja, Zavod može, na zahtjev Ministarstva ili po svojoj inicijativi, vršiti periodična anketiranja na tržištu rada, i u tom cilju saradivati sa zavodima za statistiku, sindikatima, udruženjima poslodavaca, udruženjima građana, fondovima i drugim organima i organizacijama zainteresovanim za poslove zapošljavanja.

IV - ZAPOŠLJAVANJE NA JAVNIM RADOVIMA

Član 27

Javni radovi su, u smislu ovog zakona, radovi:

a) u socijalnim, humanitarnim, kulturnim i drugim djelatnostima,

b) na održavanju i obnavljanju javne infrastrukture,

v) na održavanju i zaštiti životne sredine i prirode i

g) od opšteg interesa koji ne spadaju u redovnu djelatnost javnog preduzeća, odnosno javno preduzeće nije u mogućnosti da ih obavi.

Član 28

(1) Odluku o organizovanju i sprovođenju javnih radova od interesa za Republiku donosi Vlada.

(2) Odluku o organizovanju i sprovođenju javnih radova od interesa za jedinicu lokalne samouprave donosi nadležni organ jedinice lokalne samouprave.

Član 29

(1) Vlada za organizovanje i sprovođenje javnih radova od interesa za Republiku upućuje javni poziv.

(2) Nadležni organ jedinice lokalne samouprave za organizovanje i sprovođenje javnih radova od interesa za jedinicu lokalne samouprave upućuje javni poziv.

Član 30

Sredstva za organizovanje i sprovođenje javnih radova obezbeđuju se iz budžeta Republike, odnosno jedinice lokalne samouprave, kao i iz poklona, donacija, legata, kredita i drugih sredstava obezbijedenih za ovu namjenu.

Član 31

(1) U skladu sa ugovorom koji zaključuju organ koji donosi odluku o organizovanju i sprovođenju javnih radova i poslodavac, Zavod i Agencije određuju nezaposleno lice iz svojih evidencija za obavljanje posla kod poslodavca.

(2) Prednost kod određivanja učešća zapošljavanja na javnim radovima imaju:

- a) korisnici novčane naknade,
- b) lica koja duže čekaju na zaposlenje,
- v) lica starija od 50 godina života,
- g) žene i
- d) lica u stanju socijalne potrebe, u skladu sa zakonom.

Član 32

Poslodavac koji izvodi javne radove, na osnovu vlastitog izbora, zaključuje sa nezaposlenim licem kojeg uputi Zavod i Agencije ugovor o radu na određeno vrijeme.

V - OSIGURANJE ZA SLUČAJ NEZAPOSLENOSTI

Član 33

Osiguranjem za slučaj nezaposlenosti, u smislu ovog zakona, smatra se učešće zaposlenih lica, republičkih i drugih organa i organizacija u obezbjeđivanju sredstava za ostvarivanje prava po osnovu nezaposlenosti, u skladu sa ovim zakonom.

Član 34

(1) Za slučaj nezaposlenosti, obavezno su kod Zavoda osigurana lica u radnom odnosu u obimu i na način utvrđen propisima kojim se uređuje oblast doprinosa.

(2) Sredstva za ostvarivanje prava iz obaveznog osiguranja za slučaj nezaposlenosti obezbjeđuju se iz doprinosa koje plaćaju lica u radnom odnosu, kao i namjenskih sredstava koja obezbjeđuju republički organi i drugi organi i organizacije, u skladu sa zakonom.

VI - PRAVA NEZAPOSLENIH LICA

Član 35

(1) Svako lice koje se prijavi Zavodu radi traženja zaposlenja ima pravo na informisanje o mogućnostima i uslovima zapošljavanja, na posredovanje u zapošljavanju, na savjetovanje o izboru zanimanja i na stručno osposobljavanje i pripremu za zapošljavanje.

(2) Prava iz stav 1. ovog člana mogu na lični zahtjev ostvariti i lica koja aktivno ne traže zaposlenje, odnosno koja su se prijavila na evidenciju radi ostvarivanja drugih prava.

Član 36

(1) Pored prava iz člana 35. stav 1. ovog zakona, nezaposleno lice kome je, u smislu Zakona o radu ('Službeni glasnik Republike Srpske', br. 33/00, 40/00, 47/02, 38/02, 38/03, 66/03 i 20/07), prestao radni odnos bez njegovog zahtjeva, saglasnosti ili krivice, a koj e ima najmanje osam mjeseci neprekidnog staža osiguranja u posljednjih 12 mjeseci ili 12 mjeseci sa prekidima u posljednjih 18 mjeseci ima pravo na:

a) novčanu naknadu,

b) zdravstveno osiguranje i

v) penzijsko i invalidsko osiguranje.

(2) Pravo iz stava 1. tačka a) ovog člana nezaposleno lice ostvaruje u Zavodu, a prava iz t. b) i v) u nadležnom fondu, u skladu sa zakonom.

(3) Pravo iz stava 1. ovog člana, pod istim uslovima, pripada i licu koje je prestalo da obavlja samostalnu djelatnost zbog ekonomskih ili tehnoloških razloga.

(4) Ne smatra se prekidom staža osiguranja prekid kraći od 30 dana.

Član 37

(1) Pored prava iz člana 36. stav 1. ovog zakona, nezaposlenom licu iz člana 4. ovog zakona pripada pravo na penzijsko i invalidsko osiguranje u trajanju do tri godine, ukoliko sa tim stažom osiguranja ispunjava uslov za starosnu penziju.

(2) Pravo iz stava 1. ovog člana nezaposleno lice ostvaruje u nadležnom fondu u skladu sa zakonom.

Član 38

(1) Prava iz člana 36. st. 1. i 3. ovog zakona nezaposleno lice može ostvariti pod uslovom da je za vrijeme propisanog minimuma staža osiguranja uplaćen doprinos za osiguranje od nezaposlenosti za sve radnike.

(2) Prava iz čl. 35. i 36. ovog zakona ostvaruju i strani državljanin i lice bez državljanstva pod uslovima predviđenim ovim zakonom i Zakonom o zapošljavanju stranih državljana i lica bez državljanstva ("Službeni glasnik Republike Srpske", broj 24/09 i 117/11).

(3) Prava iz člana 36. ovog zakona nezaposleno lice ima od prvog dana prestanka radnog odnosa ako se prijavi Zavodu u roku od 30 dana od dana prestanka radnog odnosa i podnese zahtjev, a ako se prijavi Zavodu nakon isteka tog roka, prava mu počinju teći od dana prijavljivanja Zavodu, umanjena za period kašnjenja.

Član 39

(1) Dužina trajanja prava iz člana 36. ovog zakona zavisi od dužine staža osiguranja nezaposlenog lica i može iznositi neprekidno najviše:

- a) za staž osiguranja do 12 mjeseci - mjesec dana,
- b) za staž osiguranja od jedne do dvije godine - dva mjeseca,
- v) za staž osiguranja od dvije do pet godina - tri mjeseca,
- g) za staž osiguranja od pet do 15 godina - šest mjeseci,
- d) za staž osiguranja od 15 do 30 godina - devet mjeseci i
- đ) za staž osiguranja preko 30 godina - 12 mjeseci.

(2) Kod ponovnog ostvarivanja prava na novčanu naknadu u staž osiguranja se uračunava samo staž osiguranja koji je nezaposleno lice ostvarilo poslije primanja posljednje novčane naknade.

Član 40

(1) Ako nezaposleno lice prije isteka roka iz člana 39. ovog zakona zasnuje radni odnos ili ostvari pravo na naknadu plate po bilo kom osnovu, obustavlja mu se isplata novčane naknade i ostvarivanje drugih prava iz člana 36. ovog zakona, s danom kad otpočne da ostvaruje pravo po drugom osnovu.

(2) Ako za vrijeme trajanja roka iz člana 39. ovog zakona nezaposlenom licu prestane pravo koje je ostvarivalo određeno vrijeme, u smislu stava 1. ovog člana, ponovo mu se uspostavlja u prava iz člana 36. ovog zakona i traje do dana isteka roka iz člana 39. ovog zakona, osim ako je za njega povoljnije da se novčana naknada ponovo obračuna, nakon prestanka radnog odnosa iz prethodnog stava, pod uslovom da se prijavi i podnese zahtjev Zavodu u roku od 30 dana.

Član 41

(1) Odredbe člana 40. ovog zakona shodno će se primjenjivati i u slučaju:

- a) izvršenja obaveza obaveznika civilne zaštite,
- b) pritvora i izdržavanja kazne zatvora, mjere bezbjednosti, zaštitne ili vaspitne mjere, u trajanju do tri mjeseca i
- v) opravdanog boravka korisnika prava van Republike duže od 90 dana.

(2) Pod opravdanim boravkom korisnika novčane naknade u inostranstvu duže od 90 dana smatra se:

- a) kada je njegov bračni drug upućen na rad u inostranstvo u okviru međunarodnotehničke, prosvjetnokulturne saradnje ili u diplomatskokonzularna i druga predstavni štva,
- b) posjeta članu porodice koji živi u inostranstvu i
- v) boravak iz zdravstvenih razloga.

(3) Po prestanku okolnosti iz stava 1. nastaviće se sa isplaćivanjem novčane naknade za preostalo vrijeme, ako se nezaposleno lice prijavi i podnese zahtjev Zavodu u roku od 30 dana.

(4) Zavodi za zapošljavanje u Bosni i Hercegovini sporazumno uređuju uslove i način ostvarivanja prava nezaposlenih lica za vrijeme boravka na teritoriji drugog entiteta.

Član 42

Nezaposlenom licu kome je prestao radni odnos pismenim sporazumom pripada pravo na novčanu naknadu, ako je do prestanka radnog odnosa došlo zbog:

- a) premještanja bračnog druga u drugo mjesto prebivališta i
- b) spajanje porodice nakon zaključenja braka i time uslovljene promjene prebivališta.

Član 43

(1) Prava iz člana 36. ovog zakona, kao i prava iz člana 37, prestaju prije isteka roka iz člana 39. ovog zakona i korisnik prava se briše sa evidencije nezaposlenih ako:

- a) zasnuje radni odnos,
- b) samostalno ili s drugim licem osnuje privredno društvo ili drugi oblik preduzetničke djelatnosti,
- v) otpočne da se bavi registrovanom poljoprivrednom djelatnošću,
- g) stekne uslove za ostvarivanje prava na starosnu ili invalidsku penziju, ili ostvari pravo na porodičnu penziju,
- d) stupi na izdržavanje kazne zatvora, mjere bezbjednosti, zaštitne ili vaspitne mjere, u trajanju dužem od tri mjeseca,
- đ) neopravdano odbije da prihvati ponuđeno zaposlenje u mjestu prebivališta ili na udaljenosti do 50 kilometara od mjesta prebivališta, koje odgovara njegovim stručnim kvalifikacijama i radnoj sposobnosti,
- e) neopravdano odbije da se odazove na poziv nadležnog organa radi angažovanja na javnim radovima ili na otklanjanju posljedica više sile,
- ž) neopravdano odbije da se odazove na zahtjev Zavoda ili Fonda za penzijsko i invalidsko osiguranje da se stručno osposobi, dokvalifikuje ili prekvalifikuje za zanimanje koje odgovara njegovom stepenu stručne spreme, ako mu se tim obezbjeđuje zaključivanje ugovora o radu,
- z) ako se ne javi Zavodu jedanput u 60 dana,
- i) neopravdano odbije da se odazove na poziv Zavoda radi informisanja o mogućnostima zaposlenja,
- j) stekne status učenika ili redovnog studenta,
- k) se utvrdi da je pravo ostvario na osnovu neistinitih podataka ili na osnovu falsifikovanih isprava, te da je Zavodu dao lažne telefonske brojeve i kontakt adrese,
- l) se sam odjavi sa evidencije nezaposlenih,
- lj) se utvrdi da radi, odnosno obavlja samostalnu djelatnost bez prijave na osiguranje, što se utvrđuje na osnovu pismenog izvještaja nadležne inspekcije,
- m) se odseli sa teritorije Republike, ako sporazumom iz člana 41. ovog zakona nije drugačije određeno i

n) nastupi smrt korisnika.

(2) Korisnik kojem pravo prestane u slučaju iz stava 1. tačka e) ovog člana pravo na ponovno prijavljivanje na evidenciju nezaposlenih stiče nakon šest mjeseci od dana prestanka prava.

Član 44

(1) Nezaposleno lice je dužno da najdalje za osam dana od dana nastanka okolnosti iz čl. 40. i 41. ovog zakona obavijesti Zavod o nastaloj promjeni.

(2) U slučajevima iz stava 1. ovog člana nezaposleno lice briše se sa evidencije nezaposlenih.

(3) Ukoliko nezaposleno lice i nakon nastanka okolnosti iz stava 1. ovog člana, kao i na osnovu lažnih podataka i isprava koje je podnijelo Zavodu, ostvari prava iz člana 36. ovog zakona, dužno je da Zavodu nadoknadi štetu u visini punog iznosa nezakonito ostvarene novčane naknade.

(4) Ako je na osnovu pravosnažne odluke suda ili odluke poslodavca nezaposleno lice vraćeno na rad i ako je poslodavac tom licu isplatio platu i doprinose po osnovu plate za razdoblje u kojem nije radio, to lice je dužno vratiti Zavodu cjelokupan iznos isplaćene novčane naknade.

(5) Za više obračunate i uplaćene doprinose na preplaćenu novčanu naknadu, Zavod ima pravo na povrat istih, u skladu sa Pravilnikom o načinu vraćanja i preknjižavanja više ili pogrešno uplaćenih javnih prihoda ("Službeni glasnik Republike Srpske", broj 18/08).

(6) Zavod može odlučiti da se iznos novčane naknade iz stava 4. ovog člana vrati odj ednom ili najviše u šest jednakih rata.

Član 45

(1) Neopravdanim odbijanjem javnih radova, u smislu člana 43. stav 1. tačka e) ovog zakona, ne smatra se odbijanje javnih radova od strane nezaposlenog lica u slučaju:

a) bolesti nezaposlenog lica,

b) brige o bolesnom članu porodice i

v) roditeljske i starateljske brige o djetetu starosti do tri godine.

(2) Činjenice iz stava 1. ovog člana nezaposleno lice dokazuje medicinskom dokumentacijom nadležnog doktora medicine i izvodom iz matične knjige.

Član 46

Radom u smislu člana 43. stav 1. tačka lj) ovog zakona smatra se obavljanje samostalne djelatnosti lica bez prijave na osiguranje.

Član 47

Novčana naknada iznosi u visini:

- a) za nezaposleno lice koje ima do 15 godina staža osiguranja - 40% od prosječne plate koju je nezaposleno lice ostvarilo u posljednja tri mjeseca rada;
 - b) za nezaposleno lice koje ima više od 15 godina staža osiguranja - 45% od prosječne plate koju je nezaposleno lice ostvarilo u posljednja tri mjeseca rada.
- (2) Iznos novčane naknade iz prethodnog stava ne može biti niži od 30% prosječne neto plate niti viši od iznosa jedne prosječne neto plate u Republici za prethodnu godinu prema podacima Republičkog zavoda za statistiku objavljenim u "Službenom glasniku Republike Srpske".
- (3) Novčana naknada isplaćuje se mjesečno.

Član 48

- (1) Zavod može nezaposlenom licu jednokratno isplatiti novčanu naknadu za cijelo vrijeme za koje ima to pravo, u smislu člana 39. ovog zakona, pod uslovom da ta sredstva iskoristi za samozapošljavanje.
- (2) Nezaposleno lice iz stava 1. ovog člana ne može se prijaviti na evidenciju nezaposlenih prije isteka vremena za koje mu je priznato pravo na novčanu naknadu iz člana 39. ovog zakona.
- (3) S danom ostvarivanja jednokratne novčane naknade u smislu stava 1. ovog člana nezaposlenom licu prestaju ostala prava iz člana 36. ovog zakona i briše se iz evidencije nezaposlenih.

Član 49

- (1) Direktor Zavoda će opštim aktom propisati slučajeve i uslove u kojima se nezaposlenom licu, u cijelosti ili djelimično, priznaju troškovi individualnog stručnog osposobljavanja, odnosno prekvalifikacije ili dokvalifikacije, kao i troškovi putovanja obavljenog po pozivu Zavoda, ili po uputi Zavoda, radi informisanja o mogućnostima zaposlenja.
- (2) Nezaposlenom licu se ne može odrediti da učestvuje u troškovima stručnog osposobljavanja na koje je upućen od strane Zavoda.

Član 50

- (1) Prava iz zdravstvenog osiguranja za nezaposleno lice i članove njegove porodice, ako je bio nosilac zdravstvenog osiguranja, kao i prava iz penzijskog i invalidskog osiguranja, ostvaruju se u skladu sa propisima o zdravstvenom osiguranju, odnosno propisima o penzijskom i invalidskom osiguranju.

(2) Statutom i drugim opštim aktima Zavoda mogu se propisati i druga prava nezaposlenih lica, kao i uslovi i postupak za njihovo ostvarivanje.

VII - EVIDENCIJE O NEZAPOSLENIM LICIMA

Član 51

(1) Nezaposleno lice se, radi ostvarivanja prava propisanih ovim zakonom, prijavljuje organizacionoj jedinici Zavoda nadležnoj prema mjestu njegovog prebivališta.

(2) Lice koje se prijavljuje Zavodu radi ostvarivanja drugih prava dužno je prilikom prijave na evidenciju dati odgovarajuću pisanu izjavu sa razlogom prijavljivanja na evidenciju u organizacionoj jedinici Zavoda, nadležnoj prema njegovom prebivalištu. Lica pod međunarodnom zaštitom prijavljuju se Zavodu prema mjestu boravišta, radi ostvarivanja određenih prava.

(3) Zavod vodi posebne evidencije o:

a) nezaposlenim licima koja ostvaruju prava iz čl. 36. i 37. ovog zakona,

b) nezaposlenim licima koja traže zaposlenje i ostvaruju samo prava iz člana 35. stav 1. ovog zakona,

v) zaposlenim licima koja traže promjenu zaposlenja i

g) nezaposlenim licima koja aktivno ne traže zaposlenje.

(4) Posebnim zakonom je propisana vrsta i sadržina evidencija koje vodi Zavod.

(5) Lični podaci o nezaposlenom licu sadržani u evidencijama iz stava 3. ovog člana smatraju se povjerljivim.

Član 52

(1) Nezaposleno lice je dužno da se jedanput u 60 dana javlja organizacionoj jedinici Zavoda radi informisanja o mogućnostima zaposlenja i provjeravanja podataka i uslova za ostvarivanje prava propisanih ovim zakonom.

(2) Lice koje se prijavilo na evidenciju i koje aktivno ne traži zaposlenje dužno je da se jedanput u šest mjeseci javlja organizacionoj jedinici Zavoda.

(3) Prilikom svake promjene adrese prebivališta i kontakt telefona nezaposleno lice je dužno da o toj promjeni obavijesti Zavod u roku od osam dana.

Član 53

Lice kome, na osnovu člana 43. ovog zakona, prestane pravo iz člana 36. ovog zakona briše se iz evidencije nezaposlenih lica, na osnovu rješenja nadležne filijale.

Član 54

(1) Evidenciju o nezaposlenom licu Zavod prestaje voditi ako to lice:

- a) zaključi ugovor o radu,
- b) odjavi se sa evidencije,
- v) samostalno ili sa drugim licem osnuje privredno društvo,
- g) obavlja preduzetničku djelatnost,
- d) postane vlasnik ili suvlasnik više od 51% udjela u nekom pravnom subjektu,
- đ) otpočne da se bavi registrovanom poljoprivrednom djelatnošću,
- e) ostvari pravo na starosnu, invalidsku ili porodičnu penziju,
- ž) postane potpuno nesposobno za rad,
- z) stupi na izdržavanje kazne zatvora duže od tri mjeseca,
- i) ne javi se jedanput u 60 dana, odnosno 30 dana korisnici novčane naknade, a ne obavijesti Zavod o opravdanim razlozima u roku od osam dana od dana nastanka tih razloga,
- j) postane učenik ili redovni student, k) izjavi da u skladu sa članom 48. ovog zakona rješava svoje zaposlenje,
- l) navrši 65 godina života,
- lj) bez opravdanog razloga ne odazove se na poziv Zavoda ili drugog nadležnog organa radi angažovanja na javnim radovima i na otklanjanju posljedica više sile,
- m) neopravdano odbije da prihvati ponuđeno zaposlenje u mjestu prebivališta ili na udaljenosti do 50 kilometara od mjesta prebivališta, koje odgovara njegovim stručnim kvalifikacijama i radnim sposobnostima i
- n) neopravdano odbije da se na zahtjev Zavoda stručno osposobi, dokvalifikuje ili prekvalifikuje za zanimanje koje odgovara stepenu njegove stručne spreme ili ako svojom krivicom prekine, odnosno ne završi obrazovanje.

(2) Lica o koj ima je Zavod prestao da vodi evidenciju iz razloga navedenih u stavu 1. tačka i) ovog člana ne mogu se šest mjeseci nakon prestanka vođenja na evidenciji nezaposlenih lica ponovo prijaviti Zavodu.

(3) Lica o koj ima je Zavod prestao da vodi evidenciju iz razloga navedenih u stavu 1. t. lj), m) i n) ovog člana ne mogu se 12 mjeseci nakon prestanka vođenja na evidenciji nezaposlenih lica ponovo prijaviti Zavodu.

Član 55

(1) Evidenciju o licu koje aktivno ne traži zaposlenje Zavod prestaje voditi ako se to lice:

a) odjavi sa evidencije,

b) ne javi jedanput u šest mjeseci, a ne obavijesti Zavod o opravdanim razlozima i

v) navrši 65 godina života.

(2) Lice o kojem Zavod prestane da vodi evidenciju iz razloga navedenog u stavu 1. tačka b) ovog člana ne može se 12 mjeseci nakon prestanka vođenja ponovo prijaviti Zavodu.

Član 56

(1) Svi statistički podaci i informacije koji se prikupljaju, evidentiraju i obrađuju u Zavodu i kod poslodavca moraju biti prikazani po polu.

(2) Statistički podaci i informacije koji se prikupljaju, evidentiraju i obrađuju u skladu sa stavom 1. ovog člana moraju biti dio statističke evidencije i dostupni javnosti.

VIII - POSEBNE ODREDBE

Član 57

(1) Ministarstvo obrazuje Komisiju za predstavke (u daljem tekstu: Komisija) radi rješavanja predstavki nezaposlenih lica na rad zaposlenih Zavoda.

(2) Komisija se sastoji od tri člana koji se imenuju na period od četiri godine.

(3) Ministar donosi rješenje o obrazovanju Komisije iz stava 1. ovog člana u roku od 60 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Član 58

(1) Komisija je samostalna u svom radu.

(2) Za članove Komisije imenuju se istaknuti pravni stručnjaci iz oblasti radnog zakonodavstva, koji se ne nalaze na funkcijama u organima političkih organizacija, vodeći računa o ravnopravnoj zastupljenosti polova.

Član 59

(1) Nezaposleno lice koje smatra da mu je povrijeđeno pravo propisano ovim zakonom zbog neodgovornog ponašanja radnika Zavoda može da u roku od 30 dana od dana izvršene povrede prava podnese predstavku Komisiji.

(2) Komisija je dužna da u roku od 30 dana od dana prijema predstavke odluči po predstavi.

(3) Komisija u roku od osam dana dostavlja konačnu odluku iz stava 2. ovog člana Zavodu i nezaposlenom licu koje je podnijelo predstavku.

(4) Zavod je dužan da postupi po odluci Komisije na način i u rokovima kako je određeno tom odlukom.

Član 60

(1) Nadzor nad primjenom odredaba ovog zakona i propisa donesenih na osnovu ovog zakona vrše Ministarstvo i Republička inspekcija rada.

(2) Zavod je obavezan najmanje jedanput godišnje podnijeti izvještaj o svom radu osnivaču.

IX - KAZNENE ODREDBE

Član 61

(1) Novčanom kaznom u iznosu od 1.000 KM do 5.000 KM kazniće se za prekršaj Zavod:

a) ako od nezaposlenog lica, poslodavca ili drugog pravnog i fizičkog lica naplati naknadu za izvršenu uslugu, suprotno članu 12. stav 2. ovog zakona,

b) ako nezaposlenom licu uskrati pravo koje mu pripada u skladu sa ovim zakonom i

v) ako ne vodi ili neuredno vodi evidencije propisane u skladu sa zakonom.

(2) Za prekršaj iz stava 1. ovog člana kazniće se odgovorno lice u Zavodu, novčanom kaznom u iznosu od 500 KM do 1.500 KM.

Član 62

(1) Novčanom kaznom u iznosu od 1.000 KM do 5.000 KM kazniće se za prekršaj i pravna lica kao privredna društva i fizička lica kao preduzetnici koji obavljaju poslove posredovanja u

zapošljavanju, ako od nezaposlenog lica naplate naknadu za izvršenu uslugu, protivno članu 14. stav 2. ovog zakona.

(2) Za prekršaj iz stava 1. ovog člana kazniće se i odgovorno lice novčanom kaznom u iznosu od 500 KM do 1.500 KM.

Član 63

(1) Novčanom kaznom u iznosu od 1.000 KM do 5.000 KM kazniće se za prekršaj pravno lice koje se bavi poslovima zapošljavanja propisanim ovim zakonom, ako ta njihova djelatnost nije upisana u sudski registar, protivno članu 14. stav 1. ovog zakona.

(2) Za prekršaj iz stava 1. ovog člana kazniće se odgovorno lice kod pravnog lica, novčanom kaznom u iznosu od 500 KM do 1.500 KM.

Član 64

Novčanom kaznom u iznosu od 1.000 KM do 1.700 KM kazniće se za prekršaj fizičko lice koje se bavi posredovanjem u zapošljavanju, protivno odredbama čl. 13. i 14. ovog zakona.

Član 65

Novčanom kaznom od 1.000 KM do 5.000 KM kazniće se za prekršaj poslodavac, ako Zavodu ne dostavi prijavu o potrebi za radnicima ili izvještaj o zaposlenju radnika.

Član 66

(1) Novčanom kaznom od 5.000 KM do 15.000 KM kazniće se za prekršaj republički organ, javna služba ili pravno lice ako:

a) ne razvrstava po polu statističke podatke i informacije koje se prikupljaju, evidentiraju i obrađuju i

b) ne omogući javnosti uvid u statističke podatke koji se vode, shodno ovom zakonu.

(2) Za prekršaj iz stava 1. ovog člana kazniće se novčanom kaznom od 100 KM do 1.000 KM i odgovorno lice u republičkom organu, javnoj službi ili pravnom licu, kao i pojedinci koji samostalno obavljaju djelatnost ličnim radom sredstvima u svojini građana.

X - PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 67

(1) Nezaposleno lice koje je do dana stupanja na snagu ovog zakona ostvarilo pravo po osnovu nezaposlenosti zadržava ta prava u obimu i trajanju kako je predviđeno propisima koji su važili do stupanja na snagu ovog zakona.

(2) Postupak za ostvarivanje prava po osnovu nezaposlenosti koji nije okončan do dana stupanja na snagu ovog zakona okončaće se u skladu sa odredbama ovog zakona.

Član 68

Izgrađeni objekti i druga nepokretna imovina koja je na dan 31. decembra 1991. godine zatečena na sadašnjoj teritoriji Republike, a kojom je upravljao Zavod za zapošljavanje bivše Bosne i Hercegovine, postaje svojina Republike kojom upravlja Zavod.

Član 69

Ministar će u roku od 90 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona donijeti sljedeće pravilnike:

a) o uslovima koje moraju ispunjavati pravna i fizička lica koja se bave poslovima posredovanja u zapošljavanju (član 13. stav 2.) i

b) o aktivnom traženju posla (član 19. stav 3.).

Direktor Zavoda će u roku od 90 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona donijeti:

a) uputstvo o postupku posredovanja u zapošljavanju (član 16. stav 4.) i

b) pravilnik o pravima nezaposlenih lica na naknadu troškova (član 49. stav 1.).

Član 70

Zavod je dužan da u roku od 90 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona izvrši usklađivanje Statuta i drugih opštih akata sa odredbama ovog zakona.

Član 71

Stupanjem na snagu ovog zakona prestaje da važi Zakon o zapošljavanju ("Službeni glasnik Republike Srpske", br. 54/05 i 64/06).

Član 72

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku Republike Srpske".